

Naslov: Država manje duguje domaćim bankama

3246

Beograd -- Prinosi na zapise nastavili su da opadaju, čak i pri rastu referentne kamatne stope čemu je doprinela značajna likvidnost države, piše Politika.

Agresivnijim izlaskom na međunarodno tržište obveznica država je smanjila zaduživanje kod domaćih banaka. To je, uostalom, bila i strategija ministarstva finansija koja se, što priznaju i sami bankari, realizovala i u praksi.

U Rajfajzen banci kažu da je u prvom kvartalu 2013. godine u odnosu na isti period prošle godine za petinu pala ponuda dinarskog duga (mereno na godišnjem nivou). Kako sami navode, njihov „apetit“ za rizikom dinarskih emisija konstantno raste, a tome je doprinela fiskalna konsolidacije i najavljenim prilivom investicija u ovoj godini.

To što su sada banke delimično ostale bez najboljeg klijenta države ne znači da će novac koji nije našao plasman u dinarskim obveznicama preusmeriti u privredu, kažu ekonomisti.

"Bankama je sada mogućnost plasiranja kapitala nešto skućenija", kaže Ivan Nikolić, saradnik Ekonomskog instituta.

"Ali to ne znači da će se one okrenuti privredi. Vrh zaduživanja privreda je dostigla 2009. godine i kada se posmatra izloženost preduzeća u evrima jasno je da se oni razdužuju. Problem kod kreditiranja privrede je u tome što je novac otišao u sektore kod kojih su s krizom cene pale, poput nekretnina, pa novac ne može da se vrati. Za kreditiranje privrede presudni su dobri projekti, a njih kao da nema."

Da je kupovina dinarskih obveznica za banke i dalje dobar posao vidi se i po tome što je Uprava za javni dug uspešno plasirala sedmogodišnje dinarske zapise kod kojih je ponuda investitora nadmašila obim emisije.

Država, inače, želi da produži ročnu strukturu ukupnog javnog duga koji je sada pretežno kratkoročni. Inače, prinosi na zapise nastavili su da opadaju, čak i pri rastu referentne kamatne stope čemu je pre svega doprinela značajna likvidnost države.

Tako će, prema proceni analitičara Rajfajzen banke, ostati tokom 2013. godine pod pretpostavkom da ne bude većih turbulencija na političkom planu, dok će pad prinosa ići najviše do nivoa procenjene inflacije na kraju godine od osam do devet procenata.

Prema podacima Ministarstva finansija i privrede novi plasman evroobveznica u iznosu od 1,5 milijardi dolara povećao je javni dug na 19,4 milijardi evra u februaru ove godine, odnosno na 57,7 odsto BDP-a, Kako ističe tim Rajfajzen banke, udeo javnog duga u prognoziranom BDP-u za 2013. godinu povećao se sa 52,8 procenata u januaru na 57,3 odsto u februaru.

Od početka sprovođenja strategije zamene skupih dugova jeftinijim, javni dug je narastao od septembra 2012. do februara 2013. na 3,2 milijarde evra, od čega 3,25 milijardi dolara potiče od tri emisije evroobveznica.

Povećanje duga je namenjeno prevremenoj otplati dela kredita Londonskom klubu kreditora u iznosu 400 miliona dolara, koji nosi kamatu od 6,75 odsto, dok će ostatak duga u istom iznosu biti vraćen u drugoj polovini ove godine, čime će za izdatke za kamate, prema rečima ministra finansija i privrede, biti uštedena jedna milijarda dinara u budžetu.

Zaduživanje u dolarima podrazumeva i mogući problem deviznog rizika, pošto su prilivi u zemlju uglavnom denominovani u evrima, dok je novi dug denominovan u dolarima.

Naslov: Država manje duguje domaćim bankama

1219

"Uspeh održavanja nivoa učešća javnog duga u bruto društvenom proizvodu (BDP) zavisice od uspešnog početka projekta restrukturiranja, koji prema planu treba da se okonča u junu 2014. godine, navodi se u analizi istraživačkog tima Rajfajzen banke. Ipak, akcioni plan još nedostaje, dok je broj javnih preduzeća koja se obraćaju vladi za finansijsku pomoć sve veći, dodaje se i primećuje da nije da je vlada spremna da izađe u susret svim zahtevima, ali su kompanije na listi za privatizaciju prioritet".

Banke izlaze iz trgovine s državom

Domaće banke, pogotovo one sa stranim kapitalom, sve manje trguju s državom, odnosno centralnom bankom. Prema rečima jednog od naših bankara koji bi da ostane anonimn u pitanju nije neka zla namera, već jednostavno – gubitak računice. Srbija se sve više zadužuje u inostranstvu prodajući svoje dugoročne papire po veoma povoljnim cenama.

Nižim nego što su kod kuće. Pošto su državne obveznice nude po ceno od oko deset odsto, a trezorski zapisi po 9,2 procenta, pri referentnoj kamatnoj stopi od 11,75 odsto, jasno je da se bankama ne isplati da kupuju domaće hartije od vrednosti. Prošlo je, kažu, vreme kada se moglo lepo zarađivati u poslovima sa državom srbijom i NBS.